

Raadsinformatiememo

Datum	20 december 2022
Ons kenmerk	
Aan	De gemeenteraad en steunfractieleden
Kopie aan	
Van	College van B&W
Steller	Patty Groen
Onderwerp	Stand van zaken vervolgonderzoeken Berenschot benchmark

Geachte leden van de raad,

Met dit memo informeren wij u over de stand van zaken rond de vervolgonderzoeken naar aanleiding van het benchmarkonderzoek dat is uitgevoerd door Berenschot.

Hoe zat het ook alweer?

In november 2021 heeft u bij het vaststellen van de begroting 2022 ingestemd met flinke investeringen in de bedrijfsvoering. Investeringen die passen bij de Ontwikkelagenda van de organisatie en waarmee we een stevig programma konden neerzetten in het versterken en verbeteren van onze bedrijfsvoering. We hebben dit jaar bijvoorbeeld onze ICT kunnen verbeteren, het strategisch vermogen van de organisatie kunnen versterken, waren we in staat om bijna 100 vacatures te vervullen en konden we de bestuurlijke besluitvorming verbeteren. De investering in bedrijfsvoering bedroeg zo'n € 2,5 miljoen met als doel om vanaf 2024 € 2,5 miljoen te besparen.

Om te onderzoeken op welke gebieden er mogelijk ruimte is om de besparing op de bedrijfsvoering kosten te realiseren, is door Berenschot een benchmark uitgevoerd. In juni 2022 bent u geïnformeerd over de uitkomsten van dit onderzoek en hebben wij toegezegd om nader onderzoek uit te voeren naar:

1. De clusters WMO, werk, inkomen & schuldhulp en Publieke Dienstverlening.
2. Het cluster regie- en contractmanagement.
3. De hoge kosten van de uitbesteding in het cluster Afval.
4. Besparingsmogelijkheden in de clusters Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, Openbare orde en veiligheid, Groen, Bouwgrondexploitatie en Geo-informatie.

Tevens heeft de wethouder u toegezegd terug te komen op de evaluatie van de terugname van het plustakenpakket milieu van de Omgevingsdienst.

Waar staan we nu?

De verschillende onderzoeken lopen en kennen ieder een eigen proces en doorlooptijd.

1. De clusters WMO, werk, inkomen & schuldhulp en Publieke Dienstverlening

Het onderzoek naar mogelijke verklaringen van de hogere kosten, het ambitieniveau van de gemeente Schagen en evt. besparingsmogelijkheden bij deze clusters loopt. De resultaten verwachten wij voor 31 maart 2023 en worden betrokken bij de kadernota 2024.

2. Het cluster regie- en contractmanagement

De kaders en het proces voor inkoop en contractmanagement zijn aangescherpt. Dit leidt tot een efficiënter proces en betere sturingsmogelijkheden, die op dit moment al geleid hebben tot

een formatiereductie van 1 fte. Daarnaast vindt een art 213 a onderzoek inkoop plaats. De uitkomsten hiervan verwachten wij voor 31 maart 2023 en worden betrokken bij de kadernota.

3. De hoge kosten van de uitbesteding in het cluster Afval

Over de uitkomsten van het aanvullende onderzoek bent u tijdens de informatiebijeenkomst op 24 oktober geïnformeerd.

Conclusie van het onderzoek:

- Schagen kent hogere afvalkosten dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten. Ook in landelijk perspectief zijn de afvalkosten van onze gemeente hoger dan gemiddeld. Ten opzichte van andere gemeenten die klant zijn van HVC, wijken de afvalkosten van Schagen niet noemenswaardig af.
- De afvalstoffenheffing in Schagen is kostendekkend. Voor 97% van de Nederlandse gemeenten geldt dat de afvalstoffenheffing kostendekkend is. Op basis van een vergelijking in afvalstoffenheffing, zijn de door Berenschot gemelde € 1,4 miljoen hogere kosten niet te reproduceren. De totale afvalstoffenheffing verschilt op jaarbasis ongeveer € 830.000,- met de vergelijkbare gemeenten uit de benchmark.
- Van de door Berenschot genoemde 1,4 miljoen hogere kosten is tweederde verklaarbaar vanwege meer woningen, grotere hoeveelheid afval en de aanwezigheid van strand in onze gemeente. Het resterende deel is niet kwantificeerbaar te verklaren. Aspecten die aan de hogere kosten kunnen bijdragen zijn onder meer serviceniveau, gedeeltelijke doorberekening straatreiniging en het 'HVC-effect'.

Vervolgstappen:

- In gesprek c.q. onderhandeling met HVC over lagere tarieven.
- Onderzoek naar kostendekkende dienstverlening op het gemeentelijk depot.
- Het uitwerken van scenario's en komen met voorstellen voor het omlaag brengen van de hoeveelheid restafval.

De uitkomsten van deze vervolgstappen verwachten wij in maart 2023 en landen in de kadernota 2024.

4. Besparingsmogelijkheden in de clusters Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, Openbare orde en veiligheid, Groen, Bouwgrondexploitatie en Geo-informatie.

De besparingsmogelijkheden worden op dit moment nog onderzocht en landen in de uitwerking van de nieuwe organisatie opbouw (fijnstructuur), waarover de directie in december een voorgenomen besluit neemt. Deze fijnstructuur wordt vervolgens voorgelegd aan de medezeggenschap en we verwachten voor 1 maart tot definitieve besluitvorming over te kunnen gaan. De besparingsmogelijkheden landen in de kadernota 2024.

Evaluatie terugname plustakenpakket milieu van de Omgevingsdienst

De wethouder heeft u eerder toegezegd in oktober terug te komen op de evaluatie van de terugname van het plustakenpakket milieu van de Omgevingsdienst. Deze evaluatie loopt nog. Over de uitkomsten hiervan wordt u op een later moment, in samenhang met de andere onderwerpen uit deze raadsinformatiememo geïnformeerd.

Vervoltraject

Zoals bij de inleiding van dit memo aangegeven werken we aan het versterken, verbeteren en professionaliseren van de organisatie. Een traject dat in 2021 is ingezet en meerdere jaren in beslag neemt. Hierbij wordt gewerkt met een zogenaamd ontwikkelagenda, die in eerste aanleg een aantal sporen omvatte:

1. het versterken samenwerking college-organisatie (waaronder dinsdagen anders inrichten) vanuit het idee van Schagen maken we samen.
2. het verhelderen van de inhoudelijke opdracht en prioriteiten van de ambtelijke organisatie.
3. het verbeteren van (het leiderschap van) de ambtelijke organisatie (houding en gedrag).

4. het beoordelen van de (top)structuur en benodigde formatie van de ambtelijke organisatie.
5. het herpositioneren van het werkgeversmerk.

Inmiddels zijn we gestart met het maken van een ontwikkelagenda voor de komende jaren, waarin naast een aantal ontwikkelingen gericht op de interne organisatie, ook Dienstverlening en Participatie belangrijke pijlers zijn.

U ontvangt binnenkort een uitnodiging voor een informatiebijeenkomst op 6 februari over deze ontwikkelagenda en de stand van zaken. In het presidium van 6 december is deze bijeenkomst met uw fractievoorzitters afgesproken en daarbij is de tevens de afspraak gemaakt dat iedere fractie in de gelegenheid wordt gesteld om vooraf vragen aan de burgemeester (als portefeuillehouder P&O) en de gemeentesecretaris stellen, die betrekking hebben op de ontwikkeling van de organisatie. U kunt deze vragen via de griffie tot en met vrijdag 6 januari 2023 indienen.

Tegelijkertijd staan we voor de opdracht om vanaf 2024 € 2,5 miljoen te besparen op de bedrijfsvoering kosten. De lopende onderzoeken moeten leiden tot een beeld op welke wijze hier invulling aan gegeven kan worden. De uitkomsten worden meegenomen in de kadernota 2024, die u in juni 2023 tegemoet kunt zien. Voorafgaand aan de bespreking van de kadernota wordt in maart hierover nog een informatiebijeenkomst gepland.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen

De heer A.S. Meijer
gemeentesecretaris

Mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen
burgemeester